

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา
The Opinions is Stakeholders towards on Curriculum Bachelor of Business
Administration Program in Logistics Management

ศิรินธร เอียบศิริเมธี¹ ประภากร อุ่ณอินทร์² กิตติยา ปริญญานุสรเดช³

จตุรวิทย์ ศศิธรานนท์⁴ และ ฌานนพ สืบพิลา⁵

Sirinthorn Eapsirimetee¹ Prapakorn Ounin² Kittiyaparinyasudeh³

Chaturavit Sasithranon⁴ and Channop Suebpila⁵

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการหลักสูตร จำนวนทั้งสิ้น 108 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ การวิเคราะห์ความถี่ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาพบว่า ผู้มีส่วนได้เสีย มีความคิดเห็นว่า งานด้านโลจิสติกส์ที่ซับซ้อน บัณฑิตทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชนเป็นผู้ที่มีความรับผิดชอบสูง คิดอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการวางแผนงานที่ดี เข้าใจการทำงานของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบจนถึงการส่งมอบสินค้าสุดท้ายให้ลูกค้า การจัดการคลังสินค้าและการขนส่ง การจัดการสินค้าคงคลัง โลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ รู้จักกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่งทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงระเบียบศุลกากรและการส่งออก เข้าใจเกี่ยวกับการเงิน คณิตศาสตร์ มีการจัดการทางการเงินได้เป็นอย่างดี สามารถจัดการโลจิสติกส์ด้วยต้นทุนที่ต่ำ ขณะเดียวกัน สามารถการบริหารจัดการ

¹ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา, Lecturer, Program in Logistics, Faculty of Business Administration and Information Technology, Nakhon Ratchasima College, E-Mail: eapsirimetee@gmail.com

² อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา, Lecturer, Program in Logistics, Faculty of Business Administration and Information Technology, Nakhon Ratchasima College

³ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา, Lecturer, Program in Logistics, Faculty of Business Administration and Information Technology, Nakhon Ratchasima College

⁴ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา, Lecturer, Program in Logistics, Faculty of Business Administration and Information Technology, Nakhon Ratchasima College

⁵ อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร, สาขาการจัดการโลจิสติกส์ คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาลัยนครราชสีมา, Lecturer, Program in Logistics, Faculty of Business Administration and Information Technology, Nakhon Ratchasima College

ความสัมพันธ์ลูกค้า รู้ความต้องการของลูกค้า มีทักษะในการจัดการธุรกิจ และความเป็นผู้ประกอบการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเองและตลาดแรงงาน มีความรับผิดชอบต่อสังคม

นอกจากนี้บัณฑิตมีความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและหาวิธีการแก้ปัญหาในกระบวนการโลจิสติกส์ คิดวิธีการใหม่ ๆ ในการปรับปรุงกระบวนการโลจิสติกส์ วิเคราะห์สถานการณ์และพิจารณาปัญหาเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด ปรับตัวและทำงานได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผู้นำ ใฝ่รู้ กล้าแสดงออก เคารพและให้เกียรติผู้อื่น สร้างสัมพันธ์ภาพในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์ได้อย่างถูกต้อง มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะการจัดการเวลา มีศักยภาพในการก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ปัจจุบันและอนาคต พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถทำงานและติดต่อประสานงานกับทีมงานหรือคู่ค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ยึดมั่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยึดหลักนิติธรรม มีความโปร่งใส

คำสำคัญ : การพัฒนาหลักสูตร, ผลลัพธ์การเรียนรู้, ผู้มีส่วนได้เสีย

Abstract

The objectives of this research are to opinions are Needs of Stakeholders towards on curriculum bachelor of business administration program in Logistics Management. The research was a mixed method of quantitative research and qualitative research. The sample is stakeholders of 108 people. The instruments used for data collection is questionnaires and in-depth interviews, frequency analysis will be conducted through content analysis

The research results found that Stakeholders there is an opinion that complex logistics work, graduates in logistics and supply chain are responsible people, think systematically, good planning ability, understand process in supply chain from the Procurement of Raw Materials to the delivery of end Customers. Warehouse and Transportation Management, Inventory Management, Digital logistics and Information Technology, know the laws regarding in domestic and international transportation, Customs and export regulations, understand finances, mathematics, and financial management skills and able to manage logistics at low cost. While able to manage customer relationships. customer needs, business management skills and entrepreneurship to respond to self-own needs and the labor market, have social responsibility.

in addition, Graduates have the ability to analyze data and solve problems in the logistics process, think of new methods to improve logistics processes. Analyze the situation and consider the problem to the best solution. Able to adapt and work in rapidly changing situations, lead, long for knowledge, assertiveness, respect, create relationships at work, operate systematically. Use information technology tools and equipment and software related to logistics management correctly. Have communication skills Negotiation skills time management skills. Has the potential to keep pace with changes in society, economy, technology, present and future, develop interpersonal skills to relations person, able to work and coordinate with teams or partners effectively and morality and ethics in your life, adhere to and perform your duties with honesty, adhere to the rule of law be transparent.

Keywords: Development of Curriculum, Outcome Based Education: OBE, Stakeholders's Needs

บทนำ

การศึกษาเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาประเทศและได้รับการคาดหวังให้ทำหน้าที่ต่างๆ ที่เป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เป็นส่วนช่วยในการเพิ่มความเท่าเทียมในสังคม และเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างอาชีพ ซึ่งเป็นตัวขับเคลื่อนการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและความเจริญรุ่งเรืองของประเทศ แต่ในสภาวะการณ์ปัจจุบัน ทวีโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรมการเมือง เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วหรือกำลังพัฒนาส่งผลให้วิถีชีวิตของคนที่แตกต่างกันมีความแตกต่างกันมากขึ้น ผู้คนจำนวนมาก หลากหลาย เชื้อชาติย้ายข้ามประเทศ ข้ามภาษา และข้ามวัฒนธรรม มาอาศัยอยู่ร่วมกันและทำงานร่วมกัน ก่อให้เกิดเป็นสังคมพหุวัฒนธรรม โลกการทำงาน ปรับเปลี่ยนจากการทำงานที่ใช้บุคคลที่มีองค์ความรู้ เดียวกัน ทักษะเดียวกัน และทำงานในสายงานเดียวกัน จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง โดยต้องจัดการศึกษาให้ทันกับสถานการณ์โลกที่เต็มไปด้วยความรู้และข้อมูลที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งต้องวางแผนการผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศให้ก้าวทันต่อกระแสอาชีพในปัจจุบัน และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2558) จากการเปลี่ยนแปลงจากโลกาภิวัตน์และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่ได้รับการพัฒนาอย่างก้าวกระโดดจะก่อให้เกิดนวัตกรรมต่างๆ การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นต้องมียุทธศาสตร์การพัฒนาที่ครอบคลุมทุกมิติและทุกด้านการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง โดยประเทศไทยจำเป็นต้องมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ มีความรู้ สมรรถนะ และทักษะที่สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ สามารถรู้เท่าทันและปรับตัวให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงกฎเกณฑ์และกติกาใหม่ ๆ และมาตรฐานที่สูงขึ้นจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบและปัจจัยส่งเสริมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องไปพร้อมกัน ทั้งในส่วนของระบบการเรียนการสอนและการพัฒนาทักษะฝีมือที่สอดคล้องกัน

กับการพัฒนาของคนในแต่ละช่วงวัย ดังนั้น การปรับปรุงระบบการศึกษาและการพัฒนาทักษะมีส่วนสำคัญที่จะทำให้ประเทศบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ดังนั้น คุณภาพของระบบการศึกษาตลอดจนสมรรถนะและทักษะของผู้สำเร็จการศึกษาจึงเป็นกุญแจสำคัญที่นักเรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น การปรับตัว การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหาและการทำงานร่วมกับคนอื่น ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปใช้ได้ สถานการณ์ที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ท้าทายความสามารถในการนำทักษะที่มีไปปรับใช้ในสภาพแวดล้อมใหม่ ๆ ในขณะที่ทักษะพื้นฐานต่าง ๆ เช่น การคำนวณและการอ่านเขียนยังคงเป็นพื้นฐานสำคัญต่อการเรียนรู้ในอนาคต

ดังนั้นในศตวรรษที่ 21 สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมความรู้และทักษะต่อกับโลกและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับโลก สถาบันการศึกษาจึงควรเป็นสถานที่ใช้เป็นศูนย์กลางในการประสานระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียนในการติดต่อกับชุมชนและสังคม ผู้สอนในสภาพแวดล้อมใหม่นี้จะเป็นผู้ทำกิจกรรม การเรียนการสอนน้อยลงและเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนจัดการเรียนรู้ข้อมูลด้วยตนเองมากขึ้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนความรู้เป็นภูมิปัญญาของตนเองการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีมีการเรียนรู้ด้วยวิธีการแก้ปัญหาและการควบคุมตนเอง ผู้เรียนทุกคนต้องสามารถคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ สื่อสารได้ และตระหนักรู้สิ่งต่างๆได้ทั่วโลก รวมทั้งมีความสามารถทางเทคนิค สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถที่ให้ผู้เรียนสามารถคิดสิ่งต่างๆได้ด้วยตัวเอง มีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และทักษะภายในตัวบุคคล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็น สิ่งสำคัญสำหรับการทำงานและเป็นพลเมืองที่มีชีวิตอยู่ ดังนั้น สถาบันการศึกษาจำเป็นต้องสร้างหลักสูตรที่ช่วยให้ผู้เรียนเชื่อมความรู้และทักษะต่อกับโลกและเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับโลก และเป็นสถานที่ใช้เป็นศูนย์กลางในการประสานระหว่าง ผู้สอนและผู้เรียนในการติดต่อกับชุมชนและสังคม ผู้สอนในสภาพแวดล้อมใหม่นี้จะเป็นผู้ทำกิจกรรม การเรียนการสอนน้อยลงและเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการช่วยเหลือให้ผู้เรียนจัดการเรียนรู้ข้อมูลด้วยตนเองมากขึ้น จะทำให้ผู้เรียนสามารถเปลี่ยนความรู้เป็นภูมิปัญญาของตนเองการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเกิดขึ้นได้ในสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ดีมีการเรียนรู้ด้วยวิธีการแก้ปัญหาและการควบคุมตนเอง ผู้เรียนสามารถคิดแก้ปัญหา คิดวิเคราะห์ สื่อสารได้ และตระหนักรู้สิ่งต่างๆได้ทั่วโลก รวมทั้งมีความสามารถทางเทคนิค สถาบันการศึกษาต้องกำหนดให้ผู้เรียนมีทักษะและความสามารถที่ให้ผู้เรียนสามารถคิดสิ่งต่างๆได้ด้วยตัวเอง มีทักษะด้านความรู้ความเข้าใจ ทักษะการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคล และทักษะภายในตัวบุคคล ซึ่งทักษะเหล่านี้เป็น สิ่งสำคัญสำหรับการทำงานและเป็นพลเมืองที่มีชีวิตอยู่ในศตวรรษที่ 21 (สุทธิวรรณ ตันติรจนาวงศ์, 2560)

ตามประกาศคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษา เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับปริญญาตรี พ.ศ. 2565 และ เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. 2565 ลงวันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ. 2565 โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาปฏิบัติตามประกาศนี้ตั้งแต่วันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2565 สถาบันการศึกษาทุกแห่งเมื่อมีการปรับปรุงหลักสูตรตามวงรอบหรือการพัฒนาหลักสูตรใหม่ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามมาตรฐานการอุดมศึกษาที่กำหนด ซึ่ง

หลักสูตรการศึกษาจะต้องกำหนดปรัชญาการศึกษา วัตถุประสงค์ระดับหลักสูตร และผลลัพธ์การเรียนรู้ ของผู้เรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานของกฎกระทรวง ดังนั้นสถาบันการศึกษาทุกแห่งจึงต้องพัฒนาหลักสูตรโดยออกแบบหลักสูตรบนฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Based Education: OBE) วิทยาลัยนครราชสีมา เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนในจังหวัดนครราชสีมา มีเป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์ในการผลิตบัณฑิตนักปฏิบัติและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ พร้อมทำงาน ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน เสริมสร้างประสบการณ์และพัฒนาการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และเพื่อให้ตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) นโยบายการพัฒนากำลังคนในประเทศ การพัฒนาอย่างยั่งยืนเชิงพื้นที่ (SDG localization) นโยบายของวิทยาลัย คณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นทรัพยากรที่มีทักษะและคุณลักษณะที่สอดคล้องกับความต้องการสถานประกอบการ ดังนั้น การออกแบบหลักสูตร การจัดการเรียนการสอนจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมนโยบายการพัฒนากำลังคนของประเทศรวมถึงผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยในการพัฒนาหลักสูตรได้มีการปรับเปลี่ยนให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของวิทยาลัยนครราชสีมาและคณะบริหารธุรกิจและเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยผลจากความคิดเห็นต่อหลักสูตรครั้งนี้จะช่วยให้สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ทราบ ทักษะของนักศึกษา บัณฑิต คณาจารย์ และผู้ใช้บัณฑิต ความต้องการต่อหลักสูตรซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตและประโยชน์ต่อดำเนินงานทางการศึกษาในภาพรวมต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

1.การพัฒนาหลักสูตร

การพัฒนาหลักสูตรเป็นกระบวนการทางการศึกษาการที่จะพัฒนาหลักสูตรขึ้นมาเพื่อสอนหรือฝึกให้คนมีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะตามที่ผู้กำหนดหลักสูตรที่ต้องการนั้น ผู้พัฒนาหลักสูตรควรมีความเข้าใจองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งคือวิชา วิชา และ เอกสาร โฆสิตพิมานเวช (2565) กล่าวว่า ในการพัฒนาหลักสูตรต้องพิจารณาถึงองค์ประกอบของหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยส่วนต่างๆ ที่มีความสอดคล้อง และมีความสัมพันธ์กัน โดยนักการศึกษาได้นำเสนอองค์ประกอบของหลักสูตร ไว้มีความสอดคล้องกับองค์ประกอบของหลักสูตรที่สำคัญมี 4 ส่วน ดังนี้

1) จุดมุ่งหมายของหลักสูตร หมายถึง คุณภาพของผู้ เรียนเมื่อเรียนรู้เมื่อจบหลักสูตร ประกอบด้วยความรู้ ในเนื้อหาสาระ ทักษะกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดขั้นสูง และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมอันพึงประสงค์

2) เนื้อหาสาระ หมายถึง สาระการเรียนรู้ วิชาความรู้ รวมทั้งประสบการณ์ต่างๆ ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ไปตามลำดับขั้นตอนเพื่อให้มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้

3) กระบวนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการใช้หลักสูตรกับผู้เรียนในเชิงบูรณาการ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้สอนที่จะต้องดำเนินการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาสาระต่างๆ ให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งมีทักษะในการเรียนรู้ มีกระบวนการคิดที่มีประสิทธิภาพและมีพฤติกรรมที่งดงาม

4) การวัดและประเมินผล หมายถึง กระบวนการตรวจสอบและประเมินคุณภาพของผู้เรียนภายหลังการจัดการเรียนรู้ การประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งการประเมินความเหมาะสมของจุดมุ่งหมายและเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ในขณะที่กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่กำหนดขึ้น เป็นการพัฒนาลักษณะครบวงจร ประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในด้านต่างๆ เพื่อใช้ในการกำหนดองค์ประกอบต่างๆ ของหลักสูตรซึ่งได้แก่ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหาสาระ กิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน/สื่อ การวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์หรือการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ วัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสาระที่ควรจัดให้ผู้เรียน ซึ่งอยู่ในลักษณะรายวิชา หลังจากนั้นจึงนำมากำหนดกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนรู้ต่างๆ รวมทั้งการกำหนดวิธีการวัดและประเมินผลผู้เรียนว่าจะใช้วิธีการอย่างไร ซึ่งการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาลักษณะครบวงจรประกอบด้วย

ขั้นที่ 2 การร่างหลักสูตร เป็นการกำหนดแผนการจัดประสบการณ์ หรือการกำหนด แนวทางการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน ซึ่งประกอบด้วยจุดประสงค์ เนื้อหาสาระ กิจกรรมและวิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ ทักษะ และทัศนคติตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในการร่างหลักสูตรสถานศึกษาจะต้องนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 คือ ข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็น ได้แก่ สภาพและความต้องการของชุมชน ศักยภาพของโรงเรียน หลักสูตรแกนกลางที่กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้วิชาที่ต้องการพัฒนา

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร เมื่อร่างหลักสูตรเรียบร้อยแล้ว ก่อนที่จะนำไปใช้กับนักเรียน จำเป็นต้องมีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรก่อน เพื่อหาข้อบกพร่องและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมและสมบูรณ์ที่สุด สิ่งที่ต้องพิจารณาในการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตร คือ ความสอดคล้องขององค์ประกอบต่างๆ ได้แก่ จุดประสงค์ เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน กิจกรรมและสื่อการเรียนรู้ วิธีวัดและประเมินผลผู้เรียน

ขั้นที่ 4 การนำหลักสูตรไปใช้ หลังจากที่มีการตรวจสอบคุณภาพของหลักสูตรแล้ว ปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรที่ร่างขึ้นมาเรียบร้อยแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือ การนำหลักสูตรไปใช้ ซึ่งเป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมาก ครูที่เป็นผู้ปฏิบัติหลักในการพัฒนาลักษณะครบวงจรเป็นผู้นำหลักสูตรไปใช้ ด้วยการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ครูกำหนดวิธีการจัดการเรียนการสอน กำหนดรายละเอียดกิจกรรมในแต่ละคาบ พร้อมทั้งจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ การประสานงานกับบุคคลที่จะเข้ามาช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดเตรียมสื่อการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของชุมชน

ขั้นที่ 5 การประเมินผลหลักสูตรเป็นการตัดสินคุณค่าของหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ผลจากการรวบรวมข้อมูลในแง่มุมต่างๆ เพื่อหาคำตอบว่าหลักสูตรมีผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด สิ่งใดที่ควรต้องทำการปรับปรุงเพื่อให้หลักสูตรดียิ่งขึ้น

2. ทักษะในศตวรรษที่ 21

กรอบความคิดหลักสำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นกรอบแนวคิดเชิงมนทัศน์สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นที่ยอมรับในการสร้างทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (Model of 21st Century Outcomes and Support Systems) เป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางเนื่องด้วยเป็นกรอบแนวคิดที่เน้นผลลัพธ์ที่เกิดกับผู้เรียน (Student Outcomes) ทั้งในด้านความรู้สาระวิชาหลัก (Core Subjects) และทักษะ แห่งศตวรรษที่ 21 ที่จะช่วยผู้เรียนได้เตรียมความพร้อมในหลากหลายด้าน รวมทั้งระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ได้แก่ มาตรฐานและการประเมิน หลักสูตรและการเรียนการสอน การพัฒนาครู สภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการเรียนในศตวรรษที่ 21 การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องก้าวข้าม “สาระวิชา” ไปสู่การเรียนรู้ “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21” (21st Century Skills) ครูจะเป็นผู้สอนไม่ได้ แต่ต้องให้นักเรียนเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยครูจะออกแบบการเรียนรู้ ผักผ่อนให้ตนเองเป็นโค้ชและอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้แบบ PBL (Problem-Based Learning) ของนักเรียน สิ่งที่เป็นตัวช่วยของครูในการจัดการเรียนรู้คือชุมชนการเรียนรู้ครูเพื่อศิษย์ (Professional Learning Communities: PLC) เกิดจากการรวมตัวกันของครูเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานหน้าที่ของครูแต่ละคนนั่นเอง เพื่อให้เห็นถึงฐานความคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรในศตวรรษที่ 21 ที่ชัดเจน (ฐิตินันท์ ดาวศร และคณะ, 2565) ส่วน David และ Roger (วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์. อ้างถึง David and Roger.) นำเสนอว่า ความท้าทายสำคัญ 4 ประการในศตวรรษที่ 21 ซึ่งได้แก่ 1) การพึ่งพากันในระดับที่มากขึ้น 2) จำนวนประเทศประชาธิปไตยที่เพิ่มขึ้น 3) ความต้องการผู้ประกอบการที่มีหัวสร้างสรรค์ 4) ความสำคัญของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่มีต่อการพัฒนาอัตลักษณ์ส่วนบุคคล ทั้งสองอภิปรายว่าเหตุใดการเรียนรู้แบบร่วมมือ การพิพาทเชิงสร้างสรรค์ และการต่อรองเพื่อแก้ปัญหา จึงมีบทบาทอย่างยิ่งในการสอนผู้เรียนให้มีความสามารถและคุณค่าที่จำเป็นต่อการรับมือ เพื่อนำไปสู่ชีวิตที่สร้างสรรค์และ สุขุม บิลโบ (2558: 2-4) ได้กำหนดทักษะของผู้เรียนไว้ดังนี้ 1) ทักษะการคิดวิจารณ์ญาณ (critical thinking) ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สามารถประเมินผลและประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล 2) ทักษะการทำงานร่วมกัน (collaboration skill) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้งานของส่วนรวมประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกัน การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันได้ รวมถึงสามารถอธิบาย และนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องและสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย (4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (creative thinking) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความคิดสร้างสรรค์ในการทำงานในการเรียนรู้ การประยุกต์ความรู้ไปใช้อย่างสร้างสรรค์รวมถึงสามารถสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ สิ่งประดิษฐ์ เทคนิค

วิธีการหรือกระบวนการต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมได้ (5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (digital skill) ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการค้นคว้า การเรียนรู้ การแลกเปลี่ยน และการแบ่งปันความรู้ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม สามารถคัดกรองข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ ประเมินข้อมูลได้อย่างเหมาะสมสามารถแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีจริยธรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 6) ทักษะทางอาชีพและการใช้ชีวิต (career skill & life skill) ได้แก่ รู้จักปรับตัวเพื่อรับการเปลี่ยนแปลงทั้งบทบาทหน้าที่ บริบท สภาพแวดล้อมและสถานภาพที่ได้รับ มีความยืดหยุ่นในการทำงานและการดำรงชีวิต มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเองที่มีศักยภาพ และความสามารถหลากหลาย สามารถทำงานได้หลายหน้าที่และจัดสรรแบ่งเวลาได้เหมาะสม ระหว่างการทำงานและการใช้ชีวิต รวมถึงสามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในที่ทำงานและในการใช้ชีวิตได้อย่างมีเหตุมีผล ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีภาวะผู้นำ และมีความรับผิดชอบ ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในศีลธรรมจรรยา และยึดถือจรรยาบรรณในวิชาชีพของตนอย่างเคร่งครัด

3. การพัฒนาหลักสูตรบนพื้นฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome-Based Education: OBE)

การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน (Outcome-Based Education: OBE) เป็นการออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานการเรียนรู้ที่คาดหวังว่าผู้เรียนจะบรรลุผลเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาของหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้เป็นสำคัญ การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) คือ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง โดยมุ่งเน้นการวัดผลจากผลงานที่ผู้เรียนแสดงออกมา เป็นหลักในการออกแบบการสอนของผู้สอนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดการเรียนรู้ของผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นสัมฤทธิ์ผลตามความต้องการของผู้เรียนเป็นเป้าหมายในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรอุดมศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพและสมรรถนะตามมาตรฐานบัณฑิต ให้มีสมรรถนะในทางวิชาการ การประกอบอาชีพ ทักษะในการปฏิบัติงาน ทักษะในการเป็นผู้ประกอบการ สมรรถนะในความเป็นพลเมืองและพลโลก โดยการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based Education: OBE) คือ การออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังจะบรรลุผลเมื่อผู้เรียนสำเร็จหลักสูตรการศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ของการเรียนรู้เป็นสำคัญ ประกอบด้วย มีความรู้ทักษะ จริยธรรม และลักษณะบุคคล สิ่งที่ผู้เรียนถูกคาดหวังให้เรียนจะมีการระบุไว้อย่างชัดเจนและแสดงออกในรูปแบบผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง การศึกษาที่มุ่งผลลัพธ์ (OBE) เกิดจากความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียซึ่งนำไปสู่การสร้างหลักสูตร ยึดผลสำเร็จของผู้เรียนเป็นหลัก มากกว่าจุดมุ่งหมายของผู้สอนที่มักจะเขียนในรูปของเป้าหมายเป้าประสงค์หรือวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เขียนในสิ่งที่กระบวนการเรียนการสอนจะสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ที่สังเกตและวัดประเมินได้ทุกหลักสูตรและการเรียนการสอนถูกกำหนดมาเพื่อผลิตลักษณะเฉพาะของนักศึกษาเมื่อจบการศึกษาแล้ว การออกแบบหลักสูตรบนพื้นฐานผลลัพธ์การเรียนรู้มีขั้นตอนการพัฒนาและบริหารหลักสูตรบนพื้นฐานผลลัพธ์การเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) ค้นหาและจัดกลุ่ม Stakeholders's Needs ตามความสำคัญ 2) กำหนดคุณลักษณะที่เป็นเลิศของบัณฑิต (Perfect Graduates) 3) ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes : PLOs) 4) ออกแบบหลักสูตร กำหนดเนื้อหาวิชา โครงสร้าง

หลักสูตร (CLOs, YLOs) 5) ออกแบบกระบวนการวิชา วิธีการสอนและวิธีการประเมินผล (Course Learning Outcomes, Teaching Learning Activities and Student Assessment) 6) ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับบทเรียน (Lesson Learning Outcomes, LLOs) และ 7) การทวนสอบผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Verification)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ ผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการหลักสูตร ในปีการศึกษา 2562 - 2566 ประกอบด้วย นักศึกษา ศิษย์เก่า อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน และผู้ประกอบการด้านโลจิสติกส์ สมาพันธ์โลจิสติกส์ หอการค้าจังหวัดนครราชสีมา และสถานประกอบการ จำนวนทั้งสิ้น 108 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร จำนวน 108 คน จำแนกเป็น นักศึกษา 74 คน ศิษย์เก่า จำนวน 10 คน อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน 11 คน ผู้ใช้บัณฑิต 8 แห่ง และสถานประกอบการ จำนวน 20 แห่ง โดยกลุ่มของศิษย์เก่า ผู้ใช้บัณฑิต และอาจารย์ประจำหลักสูตร ศึกษาจากประชากรทั้งหมด ส่วนกลุ่มนักศึกษาปัจจุบันใช้การสุ่ม โดยกำหนดขนาดด้วยตารางกำหนดขนาดของเครื่อชี และ มอร์แกน (อ้างถึงใน ธาณินทร์, 2551: 45) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างไม่น้อยกว่า 59 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานะของผู้ตอบแบบสอบถาม สถานที่ปฏิบัติงาน/สถานศึกษา และอาชีพ ส่วนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร จำนวน 7 ข้อ และส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร และ 2) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับความความคาดหวังและความต้องการของสถานประกอบการ

การพัฒนาคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือโดยอาศัยหลักการ ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร ทักษะในศตวรรษที่ 21 การพัฒนาหลักสูตรบนพื้นฐานผลลัพธ์การเรียนรู้นำมาสร้างเป็นแบบสอบถามและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหาและโครงสร้างของแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.4 – 1.0 ถือเป็นข้อคำถามที่มีความสอดคล้องกับเนื้อหาอยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ (ไพศาล วรคำ, 2552) โดยผู้วิจัยได้เลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนกมากกว่า 0.6 ขึ้นไป

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดย แบบสอบถามโดยใช้ google form ร่วมกับการสัมภาษณ์สำหรับศิษย์เก่า ศิษย์ปัจจุบัน และผู้ใช้บัณฑิต จากแบบสัมภาษณ์ที่ได้พัฒนาขึ้นจากนั้นวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลเอกสารและการสัมภาษณ์ โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้มีส่วนได้เสียหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 32.5 เพศหญิง 73 คิดเป็นร้อยละ 67.5 โดยแบ่งเป็นนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 63.75 ศิษย์เก่า จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 10.8 อาจารย์ประจำหลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 11.88 ผู้ใช้บัณฑิต จำนวน 8 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.64 และสถานประกอบการ จำนวน 20 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 21.6

2. ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ โลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา

ตารางที่ 1 แสดงความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย
1. ผู้ใช้บัณฑิต มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตควร 1.1 ทักษะการทำงานกับผู้อื่น 1.2 วินัยในการทำงานต่อองค์กร 1.3 นำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ 1.4 ทักษะการเป็นผู้นำ (Leadership Skills) 1.5 ด้านภาษาอังกฤษและโปรแกรมต่างๆ 1.6 กล้าที่จะนำเสนอ สามารถในการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี 1.7 มีการบริหารจัดการมีระบบการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 1.8 มีความรู้ความรับผิดชอบสูง มีมนุษยธรรม มีมนุษยสัมพันธ์ดีมาก 1.9 มีความรู้ด้านสายงานโลจิสติกส์และด้านอื่นๆที่สามารถบูรณาการได้ 1.10 ปรับตัวและทำงานได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นผู้นำ ใฝ่รู้ กล้าแสดงออก เคารพ และให้เกียรติผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ
2. สถานประกอบการ มีความคิดเห็นว่าบัณฑิตควร 2.1 มีความรับผิดชอบสูง 2.2 คิดอย่างเป็นระบบ 2.3 มีความสามารถในการวางแผนงานที่ดี 2.4 เข้าใจการทำงานของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบจนถึงการส่งมอบ สินค้าสุดท้ายให้ลูกค้า การจัดการคลังสินค้าและการขนส่ง การจัดการสินค้าคงคลัง โลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ 2.5 รู้จักกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่งทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงระเบียบศุลกากรและการส่งออกด้านอื่นๆที่สามารถบูรณาการได้ 2.6 เข้าใจเกี่ยวกับการเงิน คณิตศาสตร์ 2.7 ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดีและมีความสุข 2.8 ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการ โลจิสติกส์ได้อย่างถูกต้อง

ตารางที่ 1 ต่อ

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	
2.9	มีทักษะการสื่อสาร ทักษะการเจรจาต่อรอง ทักษะการจัดการเวลา มีศักยภาพในการก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ปัจจุบันและ อนาคต
2.10	พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล สามารถทำงานและติดต่อประสานงาน กับทีมงานหรือคู่ค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2.11	มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ยึดมั่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยึดหลักนิติธรรม มีความโปร่งใส
3.	ศิษย์เก่า ความคิดเห็นว่าบัณฑิตควร
3.1	การทำงานในสายงานโลจิสติกส์ส่วนใหญ่แล้วจะดูเบื้องต้นในเรื่องของการพูด ภาษาอังกฤษได้หรือไม่
3.2	การใช้คอมพิวเตอร์พื้นฐานเป็นอย่างไรบ้าง
3.3	ทักษะด้านการขนส่งทางด้านต่างๆ ควรเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตร
3.4	การฝึกงานเชิงปฏิบัติ (Internship Opportunities) ควรสนับสนุนการฝึกงาน ในบริษัท โลจิสติกส์ที่มีชื่อเสียงเพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จริงในการทำงาน
3.5	การเรียนรู้ด้านความยั่งยืน (Sustainability)
3.6	มีความรู้เทคโนโลยีปัจจุบันและอนาคต พร้อมทักษะการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life-Long Learning)
3.7	พัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี
3.8	การก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ
3.9	ใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์ได้
4.	อาจารย์ผู้สอน/อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร ความคิดเห็นว่าบัณฑิตควร
4.1	เป็นคนที่มีความสามารถในการวิเคราะห์แก้ปัญหาและการวางแผน
4.2	รู้จักใช้เทคโนโลยี
4.3	รู้หลักการจัดการในระบบโลจิสติกส์
4.4	เข้าใจคณิตศาสตร์ เล่นกับตัวเลขได้
4.6	การเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในโลจิสติกส์ เช่น AI, การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) และระบบอัตโนมัติ
4.7	ด้านจริยธรรม
4.8	มีความรู้ด้านสายงานโลจิสติกส์และด้านอื่นๆที่สามารถบูรณาการได้
4.9	การมีความรู้ความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี
4.10	ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและหาวิธีการแก้ปัญหาในกระบวนการโลจิสติกส์
4.11	เข้าใจการทำงานของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบจนถึงการส่งมอบสินค้าสุดท้ายให้ลูกค้า
5.	ศิษย์ปัจจุบัน ความคิดเห็นว่าบัณฑิตควร
5.1	การใช้ภาษาอังกฤษ
5.2	ลงมือทำเพื่อให้ได้เรียนรู้ ทดลอง และแก้ไขปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้ในการทำงาน
5.3	ทักษะปฏิบัติการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ
5.4	เข้าใจการทำงานของโลจิสติกส์และซัพพลายเชน
5.5	ได้เรียนรู้และปฏิบัติเทคโนโลยีใหม่ในงานโลจิสติกส์

จากตารางที่ 1 แสดงภาพรวมของความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา โดยสรุปรายละเอียดความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียโดยมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcome Based Education: OBE) ของหลักสูตรดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุปความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตร

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	ความถี่
1.ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต	
1.1 ทักษะดิจิทัล การสื่อสาร และการนำเสนอข้อมูล	68
1.2 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	83
1.3 ทักษะการคิดแบบมีวิจารณญาณ	57
1.4 ทักษะการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง	93
1.5 ทักษะการคิดเชิงสร้างสรรค์	62
1.6 ความรอบรู้ดูแลสุขภาพ	53
2. คุณลักษณะของบัณฑิต	
2.1 มีความรอบรู้	88
2.2 คิดเป็น	68
2.3 ทำเป็น	80
2.4 มีทักษะดิจิทัลและการสื่อสาร	75
2.5 มีสุขภาวะที่ดี	62
3. ความรู้ที่บัณฑิตพึงมี	
3.1 ระบบสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้อง	87
3.2 การบริหารจัดการและการวางแผนกลยุทธ์	63
3.3 การจัดการระบบขนส่งและการกระจายสินค้า	60
3.4 โลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยี	64
3.5 การจัดการคลังสินค้าและสินค้าคงคลัง	58
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ	67
3.7 การจัดการห่วงโซ่อุปทานและกลยุทธ์	59
3.8 การจัดซื้อ จัดหาและจัดจ้าง การเจรจาต่อรอง	54
3.9 การจัดการโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ การนำเข้าและส่งออก	52
3.10 กฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านโลจิสติกส์	53
3.11 การบริหารต้นทุนด้านโลจิสติกส์	62

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสีย	ความถี่
4. ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน	
4.1 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	92
4.2 ด้านการสื่อสาร ภาษาและนำเสนอข้อมูล	80
4.3 ทักษะการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง	65
4.4 ความคิดสร้างสรรค์	60
4.5 ทักษะดิจิทัล คอมพิวเตอร์และโปรแกรมต่างๆ	73
4.6 ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหา	64
4.7 ทักษะทางอารมณ์	59
5. คุณธรรม จริยธรรมที่บัณฑิตพึงมี	
5.1 ความซื่อสัตย์ สุจริต	85
5.2 มีความรับผิดชอบหน้าที่ กฎระเบียบข้อบังคับ	73
5.3 ทำงานเป็นทีมและร่วมงานกับผู้อื่นได้	60
5.4 มีคุณธรรม จรรยาบรรณ	58
5.5 มีวินัย ตรงต่อเวลา	50
5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	62
6. คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตที่พึงมี	
6.1 ทักษะด้านการทำงาน	95
6.2 ทักษะการพัฒนาตนเอง	82
6.3 ทักษะการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่อง	80
6.4 ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น	78
6.5 ทักษะด้านภาษาและคอมพิวเตอร์	83
6.6 ทักษะวิชาชีพด้านโลจิสติกส์	90
6.7 ความคิดเชิงสร้างสรรค์ คิดบวก คิดอย่างรอบครอบ	86
6.8 ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์	89
6.9 ทักษะการวางแผนอย่างเป็นระบบ	83

จากตารางที่ 2 พบว่า ผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า (1) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ ประกอบด้วย ทักษะการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะดิจิทัล การสื่อสารและการนำเสนอข้อมูล (2) ความรู้ที่บัณฑิตควรมี ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโลจิสติกส์รวมทั้งโลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยี การบริหารจัดการและการวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์ การจัดการห่วงโซ่อุปทานและกลยุทธ์ เป็นต้น (3) คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์

บัณฑิตเป็นผู้มีทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะวิชาชีพด้านโลจิสติกส์ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (4) คุณลักษณะของบัณฑิต มีความรอบรู้ คิดเป็นทำเป็น และมีสุขภาวะที่ดี (5) คุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ กฎระเบียบข้อบังคับ และ (6) ทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานของบัณฑิต ได้แก่ ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูล ทักษะดิจิทัล คอมพิวเตอร์และโปรแกรมต่างๆ ทักษะการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหา เป็นต้น

นอกจากนี้ ผู้มีส่วนได้เสียยังมีความคิดเห็นว่า งานด้านโลจิสติกส์ค่อนข้างซับซ้อน บัณฑิตที่จะก้าวมาเป็นมืออาชีพทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ควรเป็นคนที่มีความรับผิดชอบสูง คิดอย่างเป็นระบบ มีความสามารถในการวางแผนงานที่ดี รู้จักใช้เทคโนโลยี และเข้าใจการจัดการห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain Management): เข้าใจการทำงานของห่วงโซ่อุปทานตั้งแต่การจัดหาวัตถุดิบ จนถึงการส่งมอบสินค้าสุดท้ายให้ลูกค้า การจัดการคลังสินค้าและการขนส่ง (Warehousing & Transportation Management): ความรู้ในด้านนี้จะช่วยในการวางแผนและจัดการพื้นที่การจัดเก็บ และการขนส่งสินค้าอย่างมีประสิทธิภาพ การจัดการสินค้าคงคลัง (Inventory Management): ควบคุมปริมาณสินค้าคงคลังให้เหมาะสมเพื่อป้องกันการขาดแคลนหรือสินค้าล้นเกิน โลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Logistics & IT): ความรู้ด้านระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีที่ใช้ในโลจิสติกส์ เช่น การใช้ซอฟต์แวร์ ERP, ระบบติดตามสินค้า และการวิเคราะห์ข้อมูล กฎหมายและระเบียบข้อบังคับด้านโลจิสติกส์ (Logistics Regulations & Laws): รู้จักกฎหมายเกี่ยวกับการขนส่งทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ รวมถึงระเบียบด้านศุลกากรและการส่งออก นอกจากนี้ยังควรรู้หลักการจัดการในระบบโลจิสติกส์ การจัดการระบบขนส่ง หรือการเคลื่อนย้ายสินค้าและบริการ ทั้งภาคพื้นดิน ทางเรือ และทางอากาศ เพราะโลจิสติกส์ไม่ใช่แค่เรื่องของการขนส่งเท่านั้น สายงานด้านนี้ยังรวมถึงกระบวนการ วิธีการ การวางแผนสินค้าคงคลัง การจัดเก็บ ควบคุม การบริหารธุรกิจ รวมถึงต้องเข้าใจเกี่ยวกับการเงิน เข้าใจคณิตศาสตร์ เล่นกับตัวเลขได้ สามารถจัดการโลจิสติกส์ด้วยต้นทุนที่ต่ำ มีการจัดการทางการเงินได้เป็นอย่างดี ขณะเดียวกัน ก็ไม่ควรละเลยการให้บริการที่ดี รู้ความต้องการของลูกค้า มีความรู้ ความสามารถ ทักษะในการจัดการธุรกิจ และความเป็นผู้ประกอบการเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตนเองและตลาดแรงงาน

มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity): การคิดวิธีการใหม่ ๆ ในการปรับปรุงกระบวนการโลจิสติกส์ เช่น การใช้เทคโนโลยีใหม่ในการเพิ่มประสิทธิภาพ การคิดเชิงวิพากษ์ (Critical Thinking): ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และมองปัญหาในมุมที่ลึกซึ้งเพื่อหาทางออกที่ดีที่สุด ความยืดหยุ่น (Flexibility): ความสามารถในการปรับตัวและทำงานได้ในสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงด้านกฎระเบียบหรือความต้องการของลูกค้า มีความเป็นผู้นำ ใฝ่ความรู้ อยู่เสมอ กล้าแสดงออก เคารพและให้เกียรติผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพในการทำงาน เพื่อให้ประสบความสำเร็จในอาชีพ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อลูกค้า การบริหารจัดการความสัมพันธ์ลูกค้า การบริหารการเงิน มีความรับผิดชอบต่อสังคม

มีด้านทักษะการปฏิบัติการ สามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีทักษะปฏิบัติการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประกอบวิชาชีพได้อย่างถูกต้องปลอดภัย เน้นสื่อต่างๆที่นำไปใช้ประโยชน์การทำงานได้จริง ทั้งด้านภาษา ความคิด และการวิเคราะห์แก้ปัญหา และการวางแผน ตลอดจนความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลและหาวิธีแก้ปัญหาเฉพาะหน้าในกรณี

ที่เกิดปัญหาในกระบวนการโลจิสติกส์ ทักษะการสื่อสาร (Communication Skills): การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพระหว่างทีมงานหรือกับลูกค้า โดยเฉพาะการประสานงานระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทักษะการเจรจาต่อรอง (Negotiation Skills): ความสามารถในการเจรจาต่อรองทั้งกับผู้ให้บริการขนส่ง ผู้จัดหาสินค้า และลูกค้า ทักษะด้านการจัดการเวลา (Time Management): การจัดลำดับความสำคัญและการวางแผนงานเพื่อลดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการขนส่ง ทักษะด้านดิจิทัล (Digital Skills): ความสามารถในการใช้งานเทคโนโลยีและซอฟต์แวร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการโลจิสติกส์ เช่น การใช้ระบบติดตามสินค้า หรือการวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่

มีศักยภาพในการก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลง ด้านสังคม เศรษฐกิจ เทคโนโลยี ปัจจุบันและอนาคต พร้อมทักษะการแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (Life-Long Learning) และพัฒนาทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถทำงานและติดต่อประสานงานกับทีมงานหรือลูกค้าในต่างประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานภายใต้ความกดดัน (Work Under Pressure) รวมทั้งบริหารจัดการงานได้แม้อยู่ในสถานการณ์ที่มีแรงกดดันสูง เช่น การขนส่งที่มีเวลาจำกัด ทักษะการเป็นผู้นำ (Leadership Skills) ความสามารถในการนำทีมงานและบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในโครงการต่าง ๆ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีคุณธรรม จริยธรรมในการดำเนินชีวิต ยึดมั่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ ยึดหลักนิติธรรม มีความโปร่งใส ตั้งมั่นในความยุติธรรมและมีความมีคุณธรรม

ดังนั้น บัณฑิตมีอาชีพทางด้านโลจิสติกส์และซัพพลายเชน ต้องเป็นคนที่มีความสามารถในการวางแผน รู้จักใช้เทคโนโลยี รู้หลักการจัดการในระบบโลจิสติกส์ เข้าใจคณิตศาสตร์ เล่นกับตัวเลขได้ สามารถจัดการโลจิสติกส์ด้วยต้นทุนที่ต่ำ ขณะเดียวกัน ก็ไม่ควรละเลยการให้บริการที่ดี รู้ความต้องการของลูกค้า สามารถปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ มีทักษะปฏิบัติการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อประกอบวิชาชีพได้อย่างถูกต้องปลอดภัย รวมทั้งเน้นสื่อสารทั้งด้านภาษา และความคิดที่นำไปใช้ประโยชน์การทำงานได้จริงและแก้ไขปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้นได้ในการทำงาน

อภิปรายผล

การศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อการจัดการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา มีประเด็นน่าสนใจในการอภิปราย ดังนี้

ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ ประกอบด้วย ทักษะการแสวงหาความรู้และการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะดิจิทัล การสื่อสารและการนำเสนอข้อมูล , ความรู้ที่บัณฑิตควรมี ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับระบบสารสนเทศและโปรแกรมสำเร็จรูปที่เกี่ยวข้องกับงานด้านโลจิสติกส์รวมทั้งโลจิสติกส์ดิจิทัลและเทคโนโลยี การบริหารจัดการ และการวางแผนกลยุทธ์ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงระบบ การบริหารต้นทุนโลจิสติกส์ การจัดการห่วงโซ่อุปทานและกลยุทธ์ เป็นต้น , คุณลักษณะพิเศษของบัณฑิตสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ บัณฑิตเป็นผู้มีทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น ทักษะวิชาชีพด้านโลจิสติกส์ ทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ ทักษะการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งคุณลักษณะของบัณฑิต มีความรอบรู้ คิดเป็นทำเป็นและมีสุขภาวะที่ดี อีกทั้งคุณธรรม จริยธรรมของบัณฑิต มีความซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อหน้าที่ กฎระเบียบ ข้อบังคับ และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานของบัณฑิต ได้แก่ ทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่น

ทักษะด้านการสื่อสารและการนำเสนอข้อมูล ทักษะดิจิทัล คอมพิวเตอร์และโปรแกรมต่างๆ ทักษะการแสวงหาความรู้ และเรียนรู้ด้วยตนเอง ทักษะการวิเคราะห์และแก้ปัญหา เป็นต้น สอดคล้องกับ สุทธิธรรม ตันติธนาวงศ์, (2560) กล่าวว่าทักษะการเรียนรู้ในโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 2 ส่วน ได้แก่ 1) ความรู้ แนวคิดสำคัญใน ศตวรรษที่ 21 (21st Century Themes) และ ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) 2) ระบบสนับสนุนการศึกษา (Support Systems) ของศตวรรษที่ 21 โดยมีระบบในการสนับสนุนการเรียนรู้ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แสดงให้เห็นว่าผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนที่จบการศึกษามี ดังนี้ (PCS,2009b) 1) ความรู้ แนวคิดสำคัญในศตวรรษที่ 21 เป็นความรู้ในวิชาพื้นฐานโดยมุ่งเน้นไปที่การอ่าน (Reading) การ เขียน (Writing) คณิตศาสตร์ (Arithmetic) หรือที่เรียกว่า 3Rs และแนวคิดที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 (Key Subjects – 3Rs and 21st Century Themes) รวมทั้งมีทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) ประกอบด้วย (1) ทักษะชีวิตและอาชีพทำงาน (Life and Career Skills) (2) ทักษะการเรียนรู้และ นวัตกรรม (Learning and Innovation Skills) โดยมุ่งเน้นไปที่การคิดวิเคราะห์ (Critical thinking) การสื่อสาร (Communication) การร่วมมือ (Collaboration) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) หรือที่เรียกว่า 4C's และ (3) ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี (Information, Media and Technology Skills) 2) ระบบสนับสนุนการศึกษา เป็นระบบสนับสนุนการเรียนรู้ ประกอบด้วย (1) มาตรฐานและการประเมิน(Standards and Assessments) มุ่งเน้นไปที่ความรู้เนื้อหาและความเชี่ยวชาญ มีมาตรฐานการเรียนรู้ เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง สามารถแก้ปัญหาได้ใช้แบบทดสอบมาตรฐานที่มีคุณภาพสูงในชั้นเรียนและหลังการเรียน (2) หลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction) มุ่งเน้นการเรียนในรูปแบบ สหวิทยาการ บูรณาการนวัตกรรมการเรียนการสอน การเรียนรู้แบบสืบค้น (Inquiry - Based Learning) การเรียนรู้จากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) และทักษะการคิดที่ สูง ขึ้น (3) การพัฒนาทางวิชาชีพ (Professional Development) มุ่งเน้นให้ครูมีความรู้ความสามารถในการสอนแบบบูรณาการ ใช้กลยุทธ์ในการสอนที่หลากหลายในชั้นเรียนให้ผู้เรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้และ (4) สภาพแวดล้อมการเรียนรู้ (Learning Environments) สร้างการเรียนรู้ที่เกิดจากการปฏิบัติและการสนับสนุนของบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องโลกแห่งความจริงตามบริบทศตวรรษที่ 21 ให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติเป็นการเรียนแบบโครงการ (Project- Based Learning) หรือลงมือปฏิบัติในงานอื่นๆ ที่นำมาใช้ในการเรียนรู้การเรียนรู้จากสื่อเครื่องมือ เทคโนโลยี และทรัพยากรการศึกษาที่มีคุณภาพ เช่นเดียวกับ สุไม บิลโบ (2558: 2-4) ได้กำหนดทักษะของผู้เรียนไว้ดังนี้ 1) ทักษะการคิดวิจารณ์ (critical thinking) ผู้เรียนสามารถคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ สามารถประเมินผลและประยุกต์ใช้ข้อมูลสารสนเทศและความรู้ต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล 2) ทักษะการทำงานร่วมกัน (collaboration skill) ผู้เรียนสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มีความเป็นผู้นำ เป็นผู้ตาม สามารถแสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม ทำให้งานของส่วนรวมประสบความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 3) ทักษะการสื่อสาร (communication skill) ผู้เรียนสามารถสื่อสารกับเพื่อนครูผู้สอนและบุคคลอื่น ๆ ในการทำงานร่วมกัน การสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นระหว่างกันได้ รวมถึงสามารถอธิบาย และนำเสนอข้อมูลข่าวสารให้ผู้อื่นรับรู้ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้องและสื่อสารได้อย่างชัดเจน เข้าใจได้ง่าย (4) ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (creative

thinking) ดังนั้น การจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะของผู้เรียนจำเป็นต้องปรับตัวอย่างรวดเร็ว โดยที่ผู้สอนมีบทบาทในการกระตุ้นความสนใจและคอยสนับสนุนให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ผ่านทักษะการอ่าน การเขียน การคิดและคำนวณ เพื่อเป็นทักษะพื้นฐานในการประกอบสร้างความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จะเป็นเครื่องมือในการสืบค้น รวบรวมข้อมูลที่ได้ศึกษามา และนำข้อมูลนั้น ๆ ประกอบสร้าง สังเคราะห์ โดยผ่านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และเกิดแรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงานองค์ความรู้ ผลิตภัณฑ์ และนวัตกรรมสืบไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้เสียต่อหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมา ในครั้งนี้ นำความคิดเห็นที่ได้ไปสู่การปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อนำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงหลักสูตรต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ศึกษาแนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ดีของหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ วิทยาลัยนครราชสีมาให้ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลการศึกษา

บรรณานุกรม

- เดวิด ดับเบิลยู, จอร์นสัน และโรเจอร์ ที.(2554). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**, แปลจาก 21st Century Skills Rethinking How Students Learn, แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์ (กรุงเทพฯ : โอเพ่นเวิลด์ส์, 2554), 304
- ฐิตินันท์ ดาวศร และคณะ.(2565).แนวทางการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. **วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**,11(1),59-73
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2551).การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS.พิมพ์ครั้งที่ 9.กรุงเทพฯ: บิสซิเนสอาร์แอนด์ดี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2546). **การพัฒนาหลักสูตรและการวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น
- ประสาธน์ เนืองเฉลิม.(2554).**วิจัยการเรียนการสอน**. มหาสารคาม: อภิชาติการพิมพ์.
- วิจารณ์ พานิช.(2555).วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์,
- ศิวะลักษณ์ มหาชัย และ เอกราช โสมิตพิมานเวช.(2565).การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา. **วารสาร มณีเชษฐาราม วัดจอมมณี**, 5(2),168-185
- สุทธิวรรณ ตันติรจนางศ, (2560).ทิศทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21. **Veridian E-Journal, Silpakorn University สาขามนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ**,10(2),2845-2854

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย.(2558).แนวทางการจัดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

สุไม บิลโบ. (2558). สมรรถนะ ทักษะและบทบาทครูไทยในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร..